

англіцизми, синтаксичні і, перш за все, короткі лексичні форми, такі як аббревіатури та скорочення, діалект, орфографічні помилки, малі літери при написанні іменників, відмова від пунктуації та специфічні для онлайн мережі форми вираження думок та емоцій такі як смайлики, допомагають лінгвістам сформувавши загальну картину і краще дослідити це явище [1, 184-186; 3].

За словами німецьких дослідників, короткі та довгі текстові форми є найбільш поширеними в молодіжному онлайн-спілкуванні, серед них: повідомлення у соціальних мережах, електронні листи, спілкування у веб-чатах та онлайн-щоденники, які нині вважаються однією з основних форм спілкування молоді. Таким чином можна встановити, що онлайн комунікація сучасної німецької молоді, перш за все, буде характеризуватися великою кількістю скорочень, аббревіатур, цифр, літер, розділових знаків [3; 5], наприклад : *xD (echt lustig!)*, *XOXO (Umarmung und Küsschen)*, *XXX (unter Freunden als Abkürzung für "kiss kiss kiss")*, *31er (Verräter)*, *ChilliMilli – Ausdruck für einen Zustand der Entspannung*, *Y (Warum?)* (2).

Підсумовуючи сказане вище, прослідковуємо, що молодіжної мови, як повноцінної мовної системи не існує. Вона є змінним явищем, оскільки, не конденсується у фіксовану структуру. Спілкуючись, молоді люди постійно змінюють лексику, граматику та спосіб комунікації, що відповідає сучасному стану розвитку суспільства, в якому вони проживають. А це, в свою чергу, має помітний вплив на кількісний та якісний склад лексичного запасу.

Список використаних джерел

1. Doris-Bühler. Jugend in soziologischer Perspektive. Annäherung und Besonderung. Jugendsprache - Jugendliteratur - Jugendkultur. P.Lang. Frankfurt a. Main., S. 182 – 202
2. Duden : Online-Wörterbuch : Web-Adresse. URL: <https://www.duden.de/woerterbuch>
3. Лыхина О. В. Die Besonderheiten der Deutschen Jugendsprache und Tendenzen ihrer Entwicklung. Web-Adresse. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/38645669.pdf> (дата звернення: 14.02.2021)
4. Олійник Л. В. Синонімія в німецькому молодіжному слензі : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.04 / НТУ КП. 2016. 228 с.
5. Особенности молодежного языка : Web-Adresse. URL: https://vuzlit.ru/879032/osobennosti_molodezhnogo_yazyka (дата звернення: 15.02.2021).

Науковий керівник: к. філол. н. Тесля В.А.

Новікова Р. Р.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ПАРАЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ

Людина протягом багатьох століть розглядається в науці та філософії в широкому онтологічному сенсі з різних позицій: людина – Бог, людина – природа, людина – соціум тощо. Актуальність мовної інтерпретації невербальної поведінки не тільки посилюється, але й визначає специфіку досліджень, а саме: а) вербальних номінацій невербальних елементів (Г. Блінова, С. Гончаренко, В. Костомаров); б) взаємодії вербальних і невербальних засобів комунікації (Н. Грейдіна, Л. Солощук); в) кінетичної мови (Т. Глущенко, А. Пахар); г) невербальних форм відображення емоцій (Н. Багдасарова, М. Маякіна). Але на сучасному етапі вчені все більш звертаються до людини як до чоловіка та жінки, тобто з позиції гендеру. Гендерний аспект вивчення невербальної поведінки має особливий попит в рамках різних наук, а саме: в гендерній лінгвістиці, невербальній семіотиці, в психології.

Термін «гендер» визначається як соціальна стаття на відміну від біологічної, і продукується вона в процесі соціальної, культурної і мовної практики. Гендер – це невід’ємний компонент мовленнєвої поведінки у вигляді кодів, він зумовлює тематику й характер мовленнєвих актів, підтверджуючись мовними засобами, що дають змогу людині самопрезентуватись у соціумі як чоловік або жінка [2]. Дослідниця Джудіт Холл зробила припущення, що «чоловік» та «жінка» — це ролі, кожна з яких має свій набір поведінкових

ознак. Як результат, використання чоловіками та жінками невербальних знаків – це засіб відображення певних очікувань соціуму.

Відмінність чоловічої та жіночої поведінки очевидна і доцільно припустити, що є низка причин, які це обумовлюють. По-перше, біологічна будова тіла говорить про апріорні відмінності: фонетичні особливості чоловічого та жіночого голосу – тембр, діапазон; своєрідність руху тіла та поз. Чоловіків вважають емоційними внаслідок превалювання в них у крові *тестостерону* – гормону бажання й агресії, а жінок – чуттєвими, оскільки їхня кров більш насичена *естрогенами*, що сприяють активізації захисних та пристосувальних реакцій [1]. По-друге, найбільш виражені відмінності між статями в ситуаціях, де під час спілкування особливе значення мають такі соціальні та інтерактивні зміни, як статус, роль, мотивація, установки тощо. Для чоловіка важливо те, *що* говорять, а для жінок – переважно те, *як* говорять. Розглянемо деякі гендерні паралінгвістичні відмінності:

1. у жінок більш висока частота основного тону та більш варіативний діапазон, ніж у чоловіків. Чоловіки розмовляють голосніше. Жінки частіше сміються з незнайомими людьми і під час розмови з їх партнерами. Чоловіки часто в незрозумілих ситуаціях заповнюють паузи за допомогою вигуків *ah*, *hmm* та інших, в той час як жінки уникають цього.

2. комунікативні патерни. Існує припущення, що типові комунікативні моделі жінок, а саме – часте використання посмішок та поглядів, та більш розвинута здатність декодувати невербальні сигнали, вказує на те, що жінки більш зацікавлені в отриманні зворотнього зв'язку від співрозмовника. Для жінок властиві такі невербальні засоби комунікації як: *mit Haaren spielen* (грати волоссям), *näher beugen* (нахилитися ближче), *den Kopf neigen* (схилити голову).

Чоловічий стиль комунікації – активний і предметний, але водночас змагальний і конфліктний. Чоловіки надають перевагу змісту спільної діяльності, аніж індивідуальній симпатії до партнера. Їхнє спілкування відрізняється емоційною стриманістю. У процесі взаємодії найважливішою для чоловіків є інформація, тобто факти, цифри і результати. Під час спілкування жінки намагаються скоротити дистанцію між собою та партнером, орієнтуються на встановлення хороших стосунків, в той час як чоловіки – підтримують дистанцію та часто обирають роль «одинокого воїна», який повинен завоювати, оволодіти ситуацією. Для них характерні такі засоби невербальної комунікації: *die Knöchel knacken* (хрустити пальцями), *den Hals kratzen* (почухати шию), *die Hände (zu Fäusten) ballen* (стискати руки в кулаки), *mit breiten Beinen sitzen* (сидіти, широко розставивши ноги).

3. характеристика комунікативних маркерів. Гендерно маркованою вважають й таку ознаку, як якість мовлення, зокрема, характеризуючи мовлення чоловіка, використовують такі маркери: *das Maul aufreißen* (говорить твердо, грізно), *mißtönig schreien* (горланить).

Характеристика жіночого мовлення вербалізована такими лексемами: *sich ausreden* (виговоритися), *in Wut greifen* (випалити), *abbetteln* (випрошувати), *spruzzeln* (передражнювати, лоскотати нерви), *brummen* (бурчати), *liebvoll sprechen* (ніжно говорити), *seufzen* (зітхати), *leise und langsam sprechen* (повільно й тихо говорити) тощо [3].

Таким чином, невербальні засоби спілкування є важливою формою комунікації, що не завжди контролюється свідомістю. Ці засоби можуть відображати різного роду емоції та почуття, які висловлюються комунікантом. Жінки та чоловіки використовують різні паралінгвістичні засоби. Дослідження гендерних особливостей немовної комунікації сприяє визначенню універсальних ознак загальнолюдської взаємодії, а також допомагають виокремити культурно марковані та індивідуально специфічні характеристики.

Список використаних джерел

1. Гингер Серж. Женский мозг – мужской мозг / Серж Гингер // Выступление на XI конгрессе Европейской ассоциации психотерапии «Психотерапия – идентичность и противоречия». URL: <http://woman.health-ua.com/article/12.html>
2. Першай А. Гендерные аспекты речевого поведения / А. Першай // Журнал «Иной Взгляд» : Международный альманах гендерных исследований. Май 2000. – № 2. – Минск, 2000. – С. 11–12.
3. Осіпова Т. Ф. Гендерний аспект комунікативної поведінки людини: параметри вербальної і невербальної комунікації. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2012_7_14.

Науковий керівник: к. філол. н. Ганєчко В. В.